

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/231/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7516219576
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7516219576.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobkyne: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, zast. JUDr. Janou Šándorovou, advokátkou, so sídlom Kuzmányho 57, Košice, proti žalovaným v 1. rade: D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, v 2. rade: A. G., nar. XX.X.XXXX, bytom F. X, H. D. a v 3. rade: H. G., nar. X.XX.XXXX, bytom F. XXX, všetci zast. CHOCHOĽAK & ČESLA s.r.o., advokátska kancelária, so sídlom Krmanova 6, Košice, o splnenie povinnosti, o odvolaní žalobkyne a žalovanej v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 26. mája 2022, č.k. 16C/919/2016-358 v spojení s dopĺňacím rozsudkom zo dňa 18. augusta 2022, č.k. 16C/919/2016-441

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku III.
- II. M e n í rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom vo výroku II. tak, že žalovanej v 1. rade priznáva proti žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu.
- III. Žalovaným v 1., 2. a 3. rade priznáva proti žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice – okolie (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom zamietol žalobu voči žalovanej v 1. rade v celom rozsahu (I.). Žalobkyňu zaviazal k povinnosti nahradit' žalovanej v 1. rade trovy konania v rozsahu 50% (II.), žalobu voči žalovaným v 1. a 2. rade v časti o zaplatenie 12.808,87 Eur s príslušenstvom zamietol (III.) a nárok žalobkyne voči žalovaným v 2. a 3. rade v zostávajúcom rozsahu vylúčil na samostatné konanie (IV.).

2. Poukázal na to, že pôvodné žalobkyne v 1. až 3. rade (A. I., A. B. a H. J.) sa žalobou z decembra 2016 domáhali, aby súd žalovaných v 1. až 3. rade zaviazal každej zo žalobkýň zaplatit' spoločne sumu 12.808,87 Eur a sumu 744,62 Eur s príslušenstvom, ktorú odôvodnili tým, že medzi žalobkyňami v 1. až 3. rade a nebohovou matkou žalovaných v 1. až 3. rade A. G., ako sestrou žalobkýň, bola uzatvorená ústna dohoda počas dedičského konania po ich nebohom otcovi D. G., zomrelom XX.X.XXXX, ktorej obsahom bol záväzok t.č. už nebohej A. G., že v prípade predaja, resp. prenájmu nehnuteľností zapísaných na LV č. XXXX, XXXX, XXXX v kat. úz. F., ktoré v dedičskom konaní prešli iba do vlastníctva A. G., bude výtazok z predaja, resp. nájmu rozdelený v podiele po 1/4 žalobkyniam v 1. až 3. rade. Ústna dohoda bola uzatvorená v roku 1993 v dedičskom konaní po nebohom D. G. a týkala sa nehnuteľností v kat.úz. F. a J., ktoré zdedila A. G. v celosti. Uvedené dohody boli plnené napríklad v roku 2008, 2014 i 2015. Žalobkyne sa v mesiaci október 2015 dozvedeli, že pozemky, ktoré zdedili žalovaní v 1. až 3. rade po A. G., boli predané Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s. za kúpnu cenu spolu 75.834,90 Eur. Navyše, žalovaný v 2. rade ako prenajímateľ uzatvoril s NDS, a.s. dve nájomné zmluvy - zo dňa 27.8.2013, kde nájomné

za jeden rok predstavuje 4.532,48 Eur a zo dňa 26.9.2013, kde nájomné za jeden rok predstavuje 728,44 Eur. Výťažok z predaja i nájmu bol rozdelený len medzi žalovanými v 1. až 3. rade, napriek ich vedomosti o existencii vyššie uvedenej ústnej dohody. Žalovaní síce svoje pochybenie priznali, ale podiel žalobkyniam napriek písomnej výzve nevyplatili. Poukázal tiež na vyjadrenie žalovaných, ktorí žiadali žalobu zamietnuť, keď namietali existenciu tvrdenej ústnej dohody a argumentovali, že po vyporiadaní dedičstva nie je možné uzavrieť dohodu mimo dedičského konania, a akákoľvek ústna dohoda dedičov uzatvorená mimo dedičského konania nemá žiadne právne účinky. Vzniesli námietku premlčania a okrem toho namietali absenciu pasívnej vecnej legitímácie v konaní a nemožnosť zaviazat' žalovaných v 1. až 3. rade na úhradu žalovanej sumy spoločne a nerozdielne.

3. Rozsudkom zo dňa 23.11.2018, č. k. 16C/919/2016-195 súd žalobu zamietol. Dospel k záveru, že dedičky po nebohom D. G. uzavreli dohodu v dedičskom konaní sp. zn. D 360/85, v ktorom rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 10.6.1986. Dedičskú dohodu dedičia nemohli uzavrieť, resp. zmeniť po skončení dedičského konania a účastníkom dedičského konania - dedičom nie je v takýchto prípadoch daná voľnosť uzavrieť dohodu bez schválenia príslušným orgánom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť v časti nároku žalobkyň v 1. a 3. rade a žalovanými v 1. až 3. rade dňa 13.8.2020.

4. Predmetný rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby žalobkyne v 2. rade a vo výroku o trovách konania medzi žalobkyňou v 2. rade a žalovanými v 1. až 3. rade bol uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29.5.2020, č. k. 9Co/186/2019-249 zrušený. Odvolací súd najmä vytkol súdu, že žalobkyňu nevy počul a potom jeho záver o nedôvodnosti žaloby je predčasný.

5. Súd po vrátení veci odvolacím súdom vykonal ďalšie dokazovanie výsluchom žalobkyne, keď ustálil, že predmetom sporu je nárok vyplývajúci z dohody o rozdelení výnosu z dedičstva uzavretej medzi žalobkyňou a jej súrodencami, pôvodnými žalobkyňami a právnou predchodkyňou žalovaných. Mal za to, že v konaní nebola preukázaná (ani tvrdená) existencia dohody o vyrovnaní dedičských podielov v zmysle § 13 až § 15 zákona č. 293/1992 Z.z. medzi žalobkyňou a jej sestrami a rovnako nebolo preukázané a ani tvrdené uplatnenie práva na vyrovnanie dedičských podielov na súde v zmysle § 16 tohto zákona.

6. Ozrejmil, že podstatou záväzku vyplývajúceho z uzavretej dohody o rozdelení výnosu z dedičstva je povinnosť vyplatiť ostatným dedičom podiel z výťažku získaného z dedičstva po právnych predchodcoch žalobkyne a jej sestier – ich rodičov. Takáto povinnosť sa nepochybne vzťahuje na osobu, ktorá nadobudne výťažok z uvedeného predmetu dedičstva. Týmito osobami sú v zmysle predložených kúpnych a nájomných zmlúv žalovaní v 2. a v 3. rade. Žalovaná v 1. rade nevlastnila nehnuteľnosť, ktorá bola predaná, resp. prenajatá NDS, a.s., keďže ani nie je zmluvnou stranou žiadnej zo zmlúv, z ktorých žalobkyňa svoj nárok odvodzuje. Žalovaná v 1. rade nezískala žiadnu kúpnu cenu alebo nájomné predstavujúce výťažok z predmetu dedičstva, ktorý by mala v prípade existencie tvrdenej dohody rozdeliť ostatným. Skutočnosť, že jej bol vyplatený určitý podiel na výťažku, je irelevantná, pretože nie je osobou, na ktorú sa vzťahuje povinnosť z tvrdenej dohody, keďže ona nezískala žiadne prostriedky na základe kúpnej či nájomnej zmluvy. Nakoľko súd dospel k záveru, že žalovaná v 1. rade nezískala z predaja, resp. nájmu predmetu dedičstva po svojej matke výnos, ktorý by mala rozdeliť medzi ostatných, nemôže jej byť uložená povinnosť vyplatiť zodpovedajúci podiel žalobkyni, a teda žalovaná v 1. rade nie je pasívne legitimovaná v konaní. Preto súd žalobu voči nej v celom rozsahu zamietol (výrok I.).

7. V ďalšom sa zaoberal vznesenou námietkou žalovaných a posudzoval, či nárok žalobkyne voči žalovaným v 2. a 3. rade nie je premlčaný. Po odcitovaní § 100 ods. 1 OZ a uvedení, že na premlčanie súd prihliada na námietku dlžníka uviedol, že právo žalobkyne žiadať vyplatiť podiel z výťažku z dedičstva má charakter majetkového práva a premlčuje sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote podľa § 101 OZ, ktorá plynutie od času, odkedy bolo možné toto právo objektívne prvýkrát vykonať, t.j. odkedy bolo žalovateľné v súdnom konaní. Zdôraznil, že vklad kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným v 2. rade a NDS, a.s. dňa 13.5.2013 bol povolený 16.9.2013 a vklad kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným v 3. rade a NDS, a.s. dňa 26.9.2013 bol povolený dňa 14.11.2013. V prípade tvrdenej existencie dohody časť splnenia záväzku nebol dohodnutý a ani inak určený právnym predpisom alebo rozhodnutím súdu, a preto dlžník podľa § 563 OZ je povinný záväzok splniť prvý deň po tom, ako ho veriteľ o plnenie požiadal. Veriteľ potom musí uplatniť svoje právo na plnenie najneskôr do uplynutia premlčacej doby, v opačnom prípade mu hrozí, že jeho právo sa premlčí. V súlade s § 101 OZ objektívna možnosť výkonu práva nastala v okamihu, keď žalobkyňa mohla najskôr požiadať o splnenie povinnosti, pričom tak

mohla vykonať po prvý raz vtedy, keď v KN bol zverejnený údaj o vklade vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy týkajúcej sa predmetnej nehnuteľnosti, t.j. keď sa údaj o povolení vkladu stal verejne prístupným. K tomu odčítavol § 28 ods. 1 až ods. 3 katastrálneho zákona, § 2 katastrálneho zákona a tiež § 19 zákona o geodézii a kartografií. Pretože súdu je z jeho činností známe, že prevádzkovateľ informačného systému geodézie, kartografie a katastra aktualizuje údaje katastrálneho portálu denne, možno s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou vysloviť, že k zverejneniu údajov o povolení vkladu kúpnej zmluvy z 13.5.2013 došlo najneskôr dňa 17.9.2013 a údaje o povolení vkladu kúpnej zmluvy zo dňa 26.9.2013 došlo najneskôr dňa 15.11.2013. Pokiaľ žaloba bola podaná dňa 7.12.2016, t.j. po uplynutí trojročnej lehoty na uplatnenie práva, preto bola v časti nároku o zaplatenie 12.808,87 Eur zamietnutá (výrok III.). V súvislosti s posúdením nároku voči žalovaným v 2. a v 3. rade ako premlčaným národom vysporiadal sa tiež s argumentáciou žalobkyne, že na premlčanie by súd prihliadať nemal, nakoľko by to bolo v rozpore s dobrými mravmi a k tejto argumentácii sa podrobnejším spôsobom vyjadril v bodoch 28. až 31. odôvodnenia napadnutého rozsudku. S poukazom na hospodárnosť konania súd nárok v zostávajúcom nároku – zaplatenie sumy 744,62 Eur s príslušenstvom voči žalovaným v 2. a 3. rade vylúčil na samostatné konanie (výrok IV.).

8. O trovách konania medzi žalobkyňou a žalovanou v 1. rade rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 v spojení s § 257 CSP, keď uviedol, že žalovaná v 1. rade, ktorá bola v konaní plne úspešnou stranou sporu, patrila by jej náhrada trov konania v zmysle zásady podľa § 255 ods. 1 CSP v celom rozsahu. Súd však vzhliadol dôvody pre čiastočnú aplikáciu § 257 CSP, keď poukázal na to, že žalobkyňa je poberateľkou minimálneho dôchodku vo výške 355 Eur a jej manžel poberá tiež len dôchodok vo výške 490 Eur. Žalobkyňa nemá žiadne úspory a okrem rodinného domu, v ktorom býva, nemá žiadnu nehnuteľnosť a ani nevlastní žiadne hnutelné veci väčšej hodnoty. Naproti tomu žalovaná v 1. rade je zamestnanou, pracujúcou osobou a má podstatne vyšší príjem ako žalobkyňa. Prihliadol na skutočnosť, že žalovaná v 1. rade súdny spor neiniciovala a v konaní sa bránila, pričom vždy bola zastúpená právnym zástupcom (rovnako ako žalobkyňa). Nie je spravodlivé, aby trovy konania vynaložené žalovanou v 1. rade jej neboli ani len čiastočne nahradené. Preto s ohľadom na sociálnu situáciu žalobkyne dospel k záveru, že princípu spravodlivosti zodpovedá uložiť žalobkyňi povinnosť nahradiť žalovanej v 1. rade trovy konania v rozsahu 50%. Súd popri sociálnej a majetkovej situácii žalobkyne vzal do úvahy aj okolnosť, že žalovaná v 1. rade v konaní je zastúpená tým istým advokátom ako ostatní žalovaní, ten vykonáva úkony v mene všetkých žalovaných a sčasti zo strany pôvodných žalobkýň v 1. a v 3. rade boli žalovanej v 1. rade právoplatne priznané trovy konania. Nepriznanie trov konania v rozsahu 50% zo strany žalobkyne nebude mať na žalovanú v 1. rade značný ekonomický dopad.

9. Dopĺňacím rozsudkom zo dňa 18. augusta 2022, č. k. 16C/919/2016-441 súd rozsudok zo dňa 26.5.2022 doplnil o výrok: O náhrade trov konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými v 2. a 3. rade rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým rozhodne o celom uplatnenom procesnom nároku žalobkyne voči žalovaným v 2 a 3. rade.

10. Proti rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie v rozsahu výrokov II. a III. z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a g) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku. Žalobkyňa sa nestotožnila s názorom súdu prvej inštancie, pokiaľ tento posúdil jej nárok voči žalovanej v 2. a v 3. rade za premlčaný a súčasne pokiaľ nesúhlasil s jej argumentáciou o tom, že na premlčanie by nemal prihliadať, nakoľko by uvedené bolo v rozpore s dobrými mravmi. Poukázala na judikát - rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/151/2012 zo dňa 31.3.2021 (správne zo dňa 9. decembra 2015, pozn. odvolacieho súdu), podľa ktorého uplatnenie námietky premlčania sa prieči dobrým mravom v tých výnimočných prípadoch, v ktorých je výrazom zneužitia tohto práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil s poukazom na to, že § 3 ods. 1 OZ je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či je výkon subjektívneho práva v súlade s dobrými mravmi a v prípade, že to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Postup podľa uvedeného ustanovenia má miesto iba v ojedinelých a výnimočných prípadoch, a to vtedy, ak vznesenie námietky premlčania nesie znaky zneužitia tohto práva. Výrazom zneužitia práva v neprospech toho účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej lehoty nezavinil a voči ktorému by nepriznanie jeho nároku súdom v dôsledku uplynutia premlčacej doby bolo neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom uplatňovaného práva a dôvodmi, preto ktoré svoje právo včas neuplatnil. Tieto okolnosti musia byť naplnené v takej výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do vznesenej

námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi, sú rozhodujúce individuálne okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená. V ďalšom vyšpecifikovala dôvody, pre ktoré podľa jej názoru súd nemal prihliadať na vznesenú námietku premlčania. Prvý dôvod špecifikovala tak, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že medzi žalobkyňou a jej sestrami, dedičmi po nebohej A. G. a D. G., bola uzatvorená ústna dohoda v roku 1993, že v prípade predaja, prenájmu nehnuteľnosti zapísaných na LV č. XXXX, XXXX, XXXX v kat. úz. F., ktoré v dedičskom konaní prešli iba do vlastníctva A. G., bude výťažok rozdelený po 1/4 medzi žalobkyňu, jej sestry alebo ich právnych nástupcov v prípade ich smrti. Druhý dôvod špecifikovala tak, že bolo tiež preukázané, že v zmysle tejto spomínanej dohody z roku 1993 bol výťažok z predaja dedičstva po nebohej A. G. rozdelený medzi žalobkyňu, jej sestry a žalovaných aj v iných obdobných prípadoch (žalovaný v 2. a 3. rade prijali plnenie za predaj iných pozemkov od žalobkyne alebo od jej sestier v zmysle citovanej dohody dedičov z roku 1993). Žalobkyňa tiež navrhovala vypočuť svedkov, ktorí by potvrdili existenciu predmetnej dohody dedičov z roku 1993, avšak súd vzhľadom na hospodárnosť konania a premlčania žalovaného nároku ich výsluch nepripustil. K tomu tiež odkázala na uvedené v podaní zo dňa 20.12.2021, podľa ktorého žalovaný v 2. rade zaslal jej sestre A. I. sumu 55.700 Kč dňa 29.12.2016 za predaj pozemkov F. (viď kúpna zmluva zo dňa 14.12.2016), žalovaný v 2. rade pritom ešte nemal vedomosť o tomto súdnom konaní, ale plnil v tomto prípade v zmysle dohody dedičov z roku 1993. Ako ďalší dôvod uviedla, že žalovaní v 2. a 3. rade zatajili prijatie žalovanej sumy, ktorú obdržali na základe kúpnych zmlúv v zmysle citovanej dohody dedičov z roku 1993 od Národnej diaľničnej spoločnosti, a.s., keďže sa jednalo o podstatne väčšiu finančnú čiastku a následne popreli, popierajú aj dodnes existenciu tejto dohody, aj keď v jej zmysle plnili napríklad v roku 2016 alebo prijali plnenia. Bola toho názoru, že márne uplynutie premlčacej doby nezavinila. Aj keby pri všetkej obozretnosti, každý deň sledovala údaje v KN týkajúce sa predmetnej nehnuteľnosti, je zrejmé, že by presne nevedela, akú sumu má žalovať a presne voči komu. Ako žalobkyňa vo svojej svedeckej výpovedi uvádzala, že koncom roka sa dozvedela, že Národná diaľničná spoločnosť v obci F. a okolí vykupuje pozemky a vypláca kúpne ceny. Žalobkyňa sa pýtala na to žalovaného v 2. rade, avšak ten jej v tom čase povedal, že ak peniaze prídu, tak sa budú deliť v zmysle spomínanej dohody dedičov ako vo všetkých ostatných prípadoch. Žalobkyňa žalovaným verila, keďže to boli jej príbuzní, a preto nemala dôvod kontrolovať každý deň údaje v KN, aj keď žalovaní zámerne zatajili prijatie žalovanej sumy, keďže sa jednalo o značne väčší finančný obnos. Napokon uviedla ako ďalší dôvod okolnosť, že prijatie sumy 15.720,70 Eur žalovaným v 3. rade a sumy 60.114,20 Eur žalovaným v 2. rade, obaja žalobkyňa a jej sestrami zámerne a úmyselne zatajili a súčasne začali negovať a popierať existenciu predmetnej dohody dedičov v roku 1993, aby nemuseli v jej intenciách výťažok dedičstva rozdeliť. Bola preto toho názoru, že všetky popísané okolnosti daného prípadu boli naplnené v takej výnimočnej intenzite, že bol na mieste odôvodnený zásah do vznesenej námietky premlčania z dôvodu ich rozporov s dobrými mravmi.

11. Žalobkyňa svoje odvolanie voči výroku II. odôvodnila tým, že považuje tento výrok za nesprávny. Uviedla, že žiadala v zmysle § 257 CSP nepriznať náhradu trov konania voči žalovanej v 1. rade z dôvodov hodných osobitého zreteľa spočívajúcich v majetkových a sociálnych pomeroch na jej strane, keďže je starobnou dôchodkyňou a poberá starobný dôchodok vo výške 355,40 Eur a jej manžel poberá starobný dôchodok vo výške 490,40 Eur, pričom nevlastní žiaden nehnuteľný majetok okrem rodinného domu, v ktorom býva a ani žiadne hnuťelné veci väčšej hodnoty a nemá ani úspory. Mesačne uhrádza inkaso vo výške 197 Eur, vodné a stočné platí mesačne vo výške 10 Eur. Na stravu s manželom vynaloží asi 450 Eur, drogériu a hygienické a pracie prostriedky vo výške 50 Eur, za lieky uhrádza 20 Eur mesačne a jej manžel 11 Eur mesačne. Platí daň za odvoz odpadu v obci C. sumu 73,08 Eur ročne, čistenie komína 10 Eur ročne. Za mobilné služby platí sumu 25 Eur mesačne. Jednorazovo uhradila asi 900 Eur za prípojku na odpadovú vodu a za výmenu ističa elektromerom rozvádzači vo výške 60 Eur. Po zaplatení všetkých mesačných výdavkov a potrieb žalobkyne a jej manželovi nezostane žiadna rezerva, ktorú by mohla ušetriť. Súčasne súdu preukázala svoje finančné a majetkové pomery, a teda preukázala svoju ťaživú finančnú situáciu. Preto vo vzťahu k tomuto výroku navrhla, aby súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že žalovanej v 1. rade neprizná voči nej náhradu trov konania.

12. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie tiež žalovaná v 1. rade v rozsahu jeho výroku II. z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP, keď v súvislosti s odôvodnením rozsudku v bode 38. mala za to, že nie je zrejmé, z akých podkladov súd prvej inštancie vychádzal majúc za to, že súd vychádzal iba z prednesu právnej zástupkyne na pojednávaní dňa 26.5.2022, keď išlo o tvrdenia, ktoré neboli preukázané. Rovnako záver súdu o tom, že žalovaná má podstatne vyšší príjem ako žalobkyňa, je nepreskúmateľný, keďže nie je zrejmé, z čoho súd prvej inštancie

vychádzal a na základe akých vykonaných dôkazov k tomuto záveru dospel. Zdôraznila, že existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pričom právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, čo vyplýva aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Zdôraznila tiež, že skutočnosť, že žalobkyňa je bezpodielovou spoluvlastníčkou rodinného domu a pozemkov v kat. úz. C., vylučuje záver súdu prvej inštancie o sociálnych pomeroch žalobkyne odôvodňujúcich aplikáciu § 257 CSP. V žiadnom prípade nie je možné hovoriť o majetkovej situácii žalobkyne ako o obzvlášť nepriaznivej. Vyslovila presvedčenie, že súd v rozpore s odôvodnením rozsudku v bode 37. postupoval v rozpore s týmito závermi, keď zohľadnil výlučne majetkové pomery žalobkyne. Poukázal na to, že § 257 CSP nemá a nemôže slúžiť ako nástroj sociálnej politiky a jeho prostredníctvom sa súd nemôže snažiť zmierňovať alebo odstraňovať majetkové rozdiely medzi stranami (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2862/07). Zdôraznila, že od začiatku konania uplatňovala ako procesnú obranu aj námietku nedostatku pasívnej vecnej legitímácie v konaní a že žalobkyňa bola v konaní aj pred začatím konania právne zastúpená advokátom, v čase podania žaloby disponovala nepochybne relevantnými dokladmi, aby vedela po porade s právnym zástupcom zväžiť okruh subjektov, voči ktorým bude žaloba podaná a je zjavné, že žaloba bola proti žalovanej v 1. rade podaná od začiatku nedôvodne. Ohradila sa tiež k dôvodu moderácie náhrady trov konania patriacich žalovanej v 1. rade vo vzťahu k uvedenému dôvodu, že žalovaná v 1. rade je v konaní zastúpená tým istým advokátom, ako ostatní žalovaní ..., keď na tomto mieste poukázala na § 13 ods. 2 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z, ktorý upravuje zníženie základnej sadzby tarifnej odmeny v prípade, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb, ktoré súd zohľadní pri rozhodovaní o výške náhrady trov konania podľa § 262 ods. 2 CSP, a preto uvedené nemôže byť dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania. Rovnako odôvodnenie súdu v bode 38. napadnutého rozsudku... a z časti, zo strany pôvodných žalobkýň v 1. a 3. rade boli žalovanej v 1. rade právoplatne priznané trovy konania, nemôže zakladať zákonný dôvod na aplikáciu § 257 CSP, a to ani z časti. Nad rámec uvedeného poukázala na to, že súd prvej inštancie žalobkyňu (aj ďalšie žalobkyne) v rozsudku zo dňa 23.11.2018 č. k. 16C/919/2016-195 zaviazal na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom pomery žalobkyne sa nezmenili, a žalobkyňa toto rozhodnutie v časti náhrady trov konania v odolaní proti tomuto rozsudku nenamietala. Ústavný súd SR už viackrát upozornil, že všeobecné súdy sú povinné rešpektovať aj vlastné predchádzajúce rozhodnutia. Napriek skutočnosti, že súd o aplikácii § 257 CSP rozhoduje z úradnej povinnosti, nikdy nemôže dospieť k vnútornému presvedčeniu o potrebe jeho aplikácie bez toho, aby strane, ktorej by inak náhradu trov konania musel súd priznať, tento svoj právny názor neoznámil a dotknutá sporová strana by sa o takomto posúdení dozvedela až zo samotného rozhodnutia súdu. Súd prvej inštancie v rámci predbežného právneho posúdenia veci na pojednávaní dňa 26.5.2022 o zámere aplikovať § 257 CSP strany sporu neupovedomil. Odvolateľka tak má za to, že neboli a nie sú splnené zákonné podmienky pre aplikáciu § 257 CSP. Navrhla preto odvolaciemu súdu napadnutý výrok II. zmeniť tak, že žalovanej v 1. rade voči žalobkyňi priznáva náhradu trov konania na súde prvej inštancie a trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

13. Žalobkyňa k odvolaniu žalovanej v 1. rade vyjadrila svoje nesúhlasné stanovisko majúce za to, že súd vychádzal nielen z prednesu zástupkyne žalobkyne, ale aj z dokladov preukazujúcich jej majetkové a sociálne pomery, ktoré boli súčasťou spisu už v čase, kedy žalobkyňa žiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré súdu zdokladovala opätovne, a keďže s manželom je dlhodobo starobnou dôchodkyňou, jej majetkové a sociálne pomery zostali nemenné. Preto považovala námietky odvolateľky o nepreskúmateľnosti rozhodnutia v časti trov konania za neadekvátne. Bola toho názoru, že jej majetkové pomery a sociálna situácia zakladajú aplikáciu § 257 a k okolnostiam pre jeho aplikáciu odkázala na svoje odvolanie vo veci. V súvislosti s okolnosťou, že je bezpodielovou spoluvlastníčkou rodinného domu a pozemkov v kat. úz. C. uviedla, že tieto slúžia pre potreby bývania jej a manžela. Vo vzťahu k majetkovým pomeroch odvolateľky uviedla, že podľa jej vedomostí je žalovaná v 1. rade zamestnaná v Železniciach Slovenskej republiky ako samostatný referent, takisto jej manžel je zamestnaný v tejto spoločnosti, a teda ich príjmy sú omnoho vyššie ako príjmy žalobkyne a jej manžela. Okrem toho žalovaná v 1. rade je vlastníčkou parciel v kat. úz. G., J. A. F.. Navrhla preto, aby súd rozhodol tak, ako uviedla vo svojom odvolaní voči výroku o trovách konania.

14. Žalovaní v 2. a v 3. rade k odvolaniu žalobkyne v prvom rade upriamili pozornosť na to, že pokiaľ žalobkyňa navrhuje, aby odvolací súd zmenil rozsudok v znení odvolacieho návrhu, potom ide o zmenu žalobnému návrhu oproti žalobe, ktorá však v odvolacom konaní nie je prípustná. Skonštatovali, že žalobkyňa napáda výrok III. rozsudku výlučne z dôvodu, že podľa jej názoru súd na uplatnenú námietku

premlčania nemal prihliadať pre údajný rozpor s dobrými mravmi. V súvislosti s podmienkami, za ktorých je výkon práva vzniesť námietku premlčania v rozpore s dobrými mravmi, poukázali na súdnu prax, podľa ktorej dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, pretože inštitút premlčania prispieva k istote právnych vzťahoch a je inštitútom zákonným. Preto uplatnenie námietky premlčania by sa priečilo dobrým mravom len vo výnimočných prípadoch, kedy by okolnosti mali byť naplnené v takej intenzite, aby odôvodňovali tak významný zásah do právnej istoty. Pokiaľ samotná žalobkyňa v odvolaní poukazuje na závery Najvyššieho súdu SR v rozsudku sp. zn. 5Cdo/151/2012, v zmysle jeho záverov žalovaní v 2. a v 3. rade popierajú, aby žalobkyňou popísané okolnosti prípadu boli naplnené v takej výnimočnej intenzite, že by bol na mieste odôvodnený významný zásah do vznesenej námietky premlčania z dôvodu jeho rozporu s dobrými mravmi. Je zrejmé, že žalobkyňa už v decembri 2015 v zastúpení svojou zástupkyňou zaslala žiadosť o vyplatenie časti kúpnej ceny a časti nájomného a o predaji predmetných pozemkov sa podľa jej vlastného vyjadrenia žalobkyňa dozvedela už v decembri 2013. Potom v zmysle uvedeného nemôže byť pravdivým rovnako ani jej tvrdenie, že by žalovaní existenciu predmetných kúpnych zmlúv pred ňou utajovali a okrem toho prístup k informáciám z KN bol neobmedzený. Žalobkyňa v čase zaslania označenej žiadosti mala k dispozícii predmetné kúpne zmluvy uzavreté medzi žalovanými v 2. a v 3. rade a Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s., a teda mala k dispozícii informácie o výške kúpnej ceny, ako aj o predávajúcich osobách. Súčasne žalobkyňa súdu doručila žalobu až 7.12.2016, na základe čoho potom skutočností uvádzané žalobkyňou v odvolaní neodôvodňujú záver, aby súd pristúpil k tak zásadnému zásahu do princípu právnej istoty a neprihliadol na dôvodne uplatnenú námietku premlčania. Nakoľko súd žalobu voči žalovaným v 2. a v 3. rade zamietol z dôvodu premlčania, v odôvodnení rozsudku nemal ani dôvod posudzovať otázku prípadnej existencie ústnej dohody tvrdenej žalobkyňou, jej obsahu a podobne, ktorej existenciu žalovaní popierali a naďalej popierajú. V konaní súčasne existencia takejto dohody preukázaná nebola a existenciu takejto dohody nekonštatoval ani súd. Nie je zrejmé miesto a ani čas, kedy malo dôjsť k tvrdenej predmetnej ústnej dohode a rovnako aký mal byť jej obsah. Pokiaľ odvolateľka spolu s odvolaním predložila kópiu kúpnej zmluvy zo dňa 14.12.2016 uzavretej medzi žalovaným v 2. rade, H. J. a žalobkyňou ako predávajúcimi a kupujúcim D. K. C., predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k spoluvlastníckym podielom predávajúcich na nehnuteľnostiach v kat. úz. F., ide o neprípustné novoty v odvolacom konaní, pretože žalobkyňa nič nebránilo, aby takýto dôkaz predložila už v konaní na súde prvej inštancie. Súčasne nebolo preukázané, aby predmetné nehnuteľnosti v kat. úz. F. boli predmetom dedičstva po nebohom D. G., a teda, že by sa ich mala týkať údajná dohoda. Pokiaľ súčasne zmluvnou stranou ako predávajúca je tak žalobkyňa, ako aj jej ďalšia sestra H. J., uvedené vylučuje možnosť, že by išlo o plnenie žalobkyňou uvedenej dohody. Pokiaľ žalobkyňa pred súdom predkladala ako dôkazy kúpnej zmluve, predmetom ktorých bol prevod vlastníctva nehnuteľností v iných katastrálnych územiach (t.j. nie F. a J.), nešlo o pozemky, ktoré by výlučne zdedila právna predchodkyňa žalovaných nebohá A. G. po nebohom D. G.. Rovnako nebolo preukázané, že by niektoré výplaty, ktoré sa uskutočnili, preukazovali existenciu dohody tvrdenej žalobkyňou a ani skutočnosť, že by k takémuto plneniu došlo na základe takejto dohody. Zo všetkých uvedených dôvodov navrhli rozsudok v napadnutom rozsahu výroku III. ako vecne správny potvrdiť.

15. Žalovaná v 1. rade k odvolaniu žalobkyne v rozsahu výroku II. napadnutého rozsudku uviedla, že žalobkyňa v tejto časti odvolania v podstate poukazuje výlučne na svoje majetkové pomery, keď spolu s odvolaním predložila nové listinné dôkazy, ktoré mali jej majetkové pomery preukazovať. Mala za to, že ide nepochybne o novoty v odvolacom konaní, na ktoré odvolací súd nemôže prihliadať, pretože neboli splnené podmienky podľa § 366 CSP. Súčasne poukázala na to, že § 257 CSP nemá a ani nemôže slúžiť ako nástroj sociálnej politiky a jeho prostredníctvom sa súd nemôže snažiť zmierňovať alebo odstraňovať majetkové rozdiely medzi stranami (nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2862/07). Žalobkyňa v konaní, ale aj pred začatím konania zastúpená advokátom v čase podania žaloby disponovala nepochybne relevantnými dokladmi, aby vedela po porade so zástupcom zväziť okruh subjektov, proti ktorým bude žaloba podaná. Súd voči žalovanej v 1. rade žalobu zamietol v celom rozsahu z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie a bez spochybnenia uvedeného, pokiaľ žalobkyňa poukazuje na svoju sociálnu a majetkovú situáciu, účelovo neuviedla ďalšie nie nepodstatné príjmy napriek tomu, že to vyplýva z ňou predložených dôkazov v konaní a síce príjmy z predaja nehnuteľností. Iba z listinných dôkazov predložených žalobkyňou ide o sumu viac ako 9.000 Eur. Rovnako žalobkyňa opomenula uviesť, že okrem rodinného domu a pozemku v kat. úz. C. je podielovou spoluvlastníčkou minimálne nehnuteľností v kat. úz. G. (LV č. XXX) a nehnuteľností v kat. úz. F. (LV č. XXX), pričom ide o informácie verejne dostupné na www.skgeodesy.sk. Mala preto za to, že neboli a nie sú splnené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP, naopak, boli a sú splnené podmienky na to, aby súd aplikoval v celom rozsahu §

255 ods. 1 CSP s tým, že vo vzťahu medzi žalovanou v 1. rade a žalobkyňou mala žalovaná v 1. rade plný úspech. V ďalšom odkázala na obsah svojho odvolania proti rozsudku v rozsahu výroku II.

16. Žalovaná v 1. rade k vyjadreniu žalobkyne zo dňa 3.8.2022 uviedla, že zotráva v celom rozsahu na svojom odvolaní týkajúcom sa výroku o trovách konania.

17. Predmetom odvolacieho prieskumu sú výroky II. a III., na základe čoho rozsudok vo výrokoch I. a IV. nadobudol právoplatnosť a neboli podrobené odvolaciemu prieskumu. Odvolaním nebol napadnutý ani dopĺňací rozsudok, ktorý súčasne z toho dôvodu nadobudol právoplatnosť a nebol podrobený odvolaciemu prieskumu.

18. V ostatnom rozsahu Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolania žalobkyne a žalovanej v 1. rade ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov, pričom dospel k záveru, že zatiaľ čo odvolanie žalobkyne nie je dôvodné, odvolaniu žalovanej v 1. rade bolo potrebné vyhovieť.

19. Predmetom konania je peňažný nárok žalobkyne uplatnený voči žalovaným v 1. až 3. rade, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým rozsudkom v spojení s dopĺňacím rozsudkom súdom tak, že vo vzťahu k žalovanej v 1. rade súd žalobu zamietol v celom rozsahu a žalobkyňu vo vzťahu k žalovanej v 1. rade zaviazal k povinnosti nahradiť žalovanej v 1. rade trovy konania v rozsahu 50%. Súd žalobu zamietol tiež voči žalovaným v 2. a 3. rade, konkrétne v časti o zaplatenie 12.808,87 Eur s tým, že nárok žalobkyne voči žalovaným v 2. a 3. rade v zostávajúcom rozsahu vylúčil na samostatné konanie a vyslovil, že vo vzťahu medzi žalobkyňou a týmito žalovanými v 2. a 3. rade o náhrade trov konania rozhodne v predmetnom vylúčenom konaní (dopĺňací rozsudok).

20. Žalobkyňa ako odvolateľka učinila predmetom svojho odvolania v merite veci výlučne výrok III., keď podstata jej odvolania spočívala v tom, že súd v rámci žalovanými vznesenej námietky premlčania nemal prihliadať na vznesenú námietku premlčania z dôvodu jej rozporu s dobrými mravmi.

21. Odvolateľka odvolanie odôvodnila odvolacími dôvodmi uplatnenými podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) a písm. g) CSP (zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku), ktoré podľa názoru odvolacieho súdu naplnené neboli.

22. Odvolací súd v prvom rade uvádza, že vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanými v 2. a 3. rade súd žalobu zamietol z dôvodu, že považoval žalovanými v 2. a 3. rade vznesenú námietku premlčania za opodstatnenú. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že v súvislosti s námietkou premlčania súd posúdil peňažný nárok žalobkyne ako nárok majetkového práva, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote podľa § 101 OZ, ktorá plynie od času, odkedy bolo možné toto právo objektívne prvýkrát vykonať, keď súd začiatok plynutia tejto premlčacej lehoty ustálil na okamih, keď žalobkyňa mohla najskôr požiadať o splnenie tej povinnosti, pričom tak mohla vykonať po prvý raz vtedy, keď v katastri nehnuteľností bol zverejnený údaj o vklade vlastníckeho práva na základe kúpnej zmluvy týkajúcej sa predmetnej nehnuteľnosti, t.j. keď sa údaj o povolení vkladu stal verejne prístupným. K zverejneniu údajov o povolení vkladu kúpnej zmluvy zo dňa 13.5.2013 došlo najneskôr dňa 17.9.2013 a údajov o povolení vkladu kúpnej zmluvy zo dňa 26.9.2013 došlo najneskôr dňa 15.11.2013. Pokiaľ žaloba bola podaná dňa 7.12.2016, bola podaná po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty.

23. Odvolací súd zdôrazňuje, že odvolateľka predmetným odvolaním nenamietala v súvislosti so vznesenou námietkou premlčania súdom zhodnotený a zistený skutkový stav v otázke ustálenia okamihu začatia plynutia premlčacej doby, preto v tejto otázke išlo o súdom zistený skutkový stav, ktorým bol odvolací súd viazaný. Okrem toho odvolateľka nenamietala ani právny záver súdu o tom, že žaloba bola podaná po trojročnej premlčacej lehote na uplatnenie práva.

24. Odvolateľka už v priebehu konania prezentovala názor o tom, že súd by na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaných nemal prihliadať, pretože by to bolo v rozpore s dobrými mravmi a s uvedenou argumentáciou sa súd vysporiadal tak, že nezistil okolnosti prejednávaneho prípadu,

ktoré by odôvodňovali neprihliadať na vznesenú námietku premlčania, pretože žalobkyňa mala možnosť uplatniť svoje právo na súde skôr a neuplatnenie včas si zavinila sama. Bližšiu argumentáciu k uvedenému súd podal v bodoch 28. až 31. odôvodnenia rozsudku.

25. Podľa názoru odvolacieho súdu ani podané odvolanie žalobkyňou neodôvodňovalo urobiť odlišný záver.

26. Námietka premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje. Vo výnimočných prípadoch však nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 5Cdo/265/2009 vyslovil, že: Znak konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný, inými slovami, rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. Tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania.

28. Vo veci sp. zn. 7Cdo/226/2016 najvyšší súd k možnému rozporu uplatnenia námietky premlčania (o.i) uviedol, že „vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania odporcom (žalovaným) mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi ...o takýto prípad môže ísť iba výnimočne a v rozpore s dobrými mravmi môže byť len taký výkon práva účastníkom v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhého účastníka konania, pričom vo vzťahu ku vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhý účastník konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinil, priznanie účinkov premlčania voči nemu by za tejto situácie bolo neprímerane tvrdým postihom a pri posudzovaní primeranosti postihu je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu a vziať do úvahy najmä charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.“

29. V konaní sp. zn. 7Cdo/507/2014 dovolací súd uviedol, že: Aplikácia inštitútu dobrých mravov vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania by mala byť len výnimočná a nemala by zhojovať neznalosť zákona, t.j. neznalosť plynutia premlčacích dôb. V tomto smere je potrebné poukázať aj na jednu zo základných zásad súkromného práva - vigilanti iura scripta sunt - právo patrí bdelym. Preto je potrebné pri skúmaní otázky, či je vznesenie námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi, skúmať, či účastník konania, ktorý sa dovoľáva rozporu s dobrými mravmi v súlade s § 3 ods. 1 OZ, postupoval s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou vigilanti iura, ktorá predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich.

30. Ústavný súd SR v uznesení zo dňa 20. apríla 2011 sp. zn. II. ÚS 176/2011 konštatoval: „Vo všeobecnosti nie je vylúčené, aby vznesenie námietky premlčania žalovaným mohlo byť považované za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože výkon žiadneho práva nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. O takýto prípad však môže ísť iba výnimočne. V rozpore s dobrými mravmi môže byť však len taký výkon práva strany konania v občianskom súdnom konaní, ktorý je výrazom zneužitia tohto práva na úkor druhej strany konania, pričom vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania môže o takýto prípad ísť len vtedy, ak druhá strana konania márne uplynutie premlčacej doby nezavinila a voči nemu by za tejto situácie priznanie účinkov premlčania bolo neprímerane tvrdým postihom. Pre posúdenie tejto primeranosti je potrebné vychádzať z konkrétnych okolností prípadu, najmä vziať do úvahy charakter uplatneného práva, jeho rozsah a dôvody, pre ktoré právo nebolo uplatnené pred uplynutím premlčacej doby.“

31. Z nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 3. októbra 2012 sp. zn. I. ÚS 33/2012 vyplýva: „Námietka premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje, ale môžu nastať situácie (napr. v pomere blízkych príbuzných či spolupracovníkov alebo spolujemajiteľov firmy a pod.), že uplatnenie tejto námietky je výrazom zneužitia práva na úkor strany konania, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila, a voči ktorému by za takej situácie zánik nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprímerane

tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. V duchu tohto právneho názoru sa uplatnenie premlčacej námietky môže priečiť dobrým mravom len vo výnimočných prípadoch, keď by bolo na úkor strany konania, ktorá márne uplynutie premlčacej doby nezavinila, alebo keď by sa aprobovalo konanie, ktoré je contra bonos mores (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“

32. Najvyšší súd SR nevybočil zo svojej rozhodovacej praxe v tejto otázke odobrenej tiež praxou ústavného súdu ani vo svojom rozsudku sp. zn. 5Cdo/151/2012 zo dňa 9.12.2015 (na ktorý odkazuje aj odvolateľka v podanom odvolaní, hoci uvádza nesprávny dátum rozhodnutia 31.3.2021, pozn. odvolacieho súdu), keď uviedol, že: „Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotno-právnej povahy, ktoré dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak tomu tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť. Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektoré zo súhrnu spoločenských, kultúrnych a mravných noriem základných, ktoré preukázali počas historického vývoja určitú mieru stálosti (nemennosti), vyjadrujú podstatné historické tendencie a stotožňuje sa s nimi podstatná časť spoločnosti. V konaní žalovaných 1/ a 4/ dôvodne vznesenú námietku premlčania voči uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, však nie je možné pokladať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.

Premlčanie sa definuje ako uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby právo bolo bývalo vykonané, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Hlavným, ba rozhodujúcim následkom premlčania je vznik práva na námietku premlčania pre povinný subjekt, ktorý ju môže, ale nemusí uplatniť. Vznesenie námietky premlčania predstavuje výkon subjektívneho práva dlžníka, ktorý môže za určitých špecifických okolností byť výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi. Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, pretože inštitút premlčania prispieva k istote v právnych vzťahoch. Uplatnenie námietky premlčania by sa priečilo dobrým mravom len vo výnimočných prípadoch, kedy by bolo výrazom zneužitia tohto práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by za tejto situácie zánik nároku vymáhanej pohľadávky bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a dôvody pre ktoré svoje právo včas neuplatnil.

Posúdenie dôvodnosti námietky premlčania zostáva na úvahe súdu, ktorý objektívne prihliada predovšetkým na to, za akých okolností bola námietka premlčania vznesená, za akých okolností k premlčaniu došlo (dôvody, pre ktoré nedošlo k uplatneniu práva) a prípadne samotnú ujmu, ktorá veriteľovi v dôsledku účinkov premlčania hrozí. Úmysel poškodiť druhého účastníka námietkou premlčania, však nemožno vyvodzovať z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatneného nároku vyvodzovaný, ale z tých konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená. Tieto okolnosti by pritom museli byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do princípu právnej istoty, akým je odopretie práva uplatniť námietku premlčania.“

33. Odvolateľka v podanom odvolaní na strane jednej správne poukazovala na to, akým spôsobom pristupujú súdy k posudzovaniu odvolaní nastolenej otázky, keď čerpala konkrétne z rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/151/2012, na strane druhej sama neuviedla také okolnosti prípadu, na základe ktorých by bolo možné prisvedčiť jej presvedčeniu o tom, že žalovanými vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, pretože týmito okolnosťami nie sú ani ňou v odvolaní vymedzené dôvody, pre ktoré podľa jej názoru súd nemal prihliadať na vznesenú námietku premlčania.

34. Odvolateľka v prvom rade vychádza z nesprávnej premisy, že v konaní bolo dostatočne preukázané, že medzi ňou a jej sestrami, dedičmi po nebohej A. G. a D. G. bola uzatvorená ústna dohoda v roku 1993, podľa ktorej v prípade predaja a prenájmu nehnuteľnosti zapísaných na LV č. XXXX, XXXX, XXXX v kat. úz. F., ktoré v dedičskom konaní prešli iba do vlastníctva A. G., výťažok bude rozdelený medzi aktérov tejto tvrdenej ústnej dohody. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku totiž nekonštatoval preukázanie tvrdenej ústnej dohody, ako sa odvolateľka mylne domnieva, keď išlo výlučne o tvrdenie žalobkyne súčasne zo strany žalovaných od začiatku konania popierané, ktorého preukázanie navyše ťažilo práve žalobkyňu. Z uvedeného vyplýva, že neobstojí v odvolaní uvedený dôvod (existencia dohody z roku 1993), pre ktorý by súd nemal prihliadať na vznesenú námietku premlčania.

35. Zavádzajúce je tiež odvolateľkou uvádzaná okolnosť, že v konaní bolo preukázané, aby v zmysle spomínanej dohody dedičov z roku 1993 bol výťažok z predaja dedičstva po neb. A. G. rozdelený medzi žalobkyňu, jej sestry a žalovaných aj v iných obdobných prípadoch, pretože ohľadne aj tohto v odvolaní

uvádzaného dôvodu odvolateľka nesprávne tvrdí, že bolo preukázané, že v zmysle dohody z roku 1993 bol výťažok z predaja dedičstva po neb. A. G. rozdelený medzi žalobkyňu, jej sestry a žalovaných aj v iných obdobných prípadoch, pretože súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku skutkovo neustálil ani toto tvrdenie žalobkyne. Z uvedeného vyplýva, že neobstojí v odvolaní uvedený dôvod (rozdelenie výťažku z predaja dedičstva po neb. A. G. v zmysle tvrdenej dohody z roku 1993 medzi žalobkyňou označené osoby aj v iných obdobných prípadoch), pre ktorý by súd nemal prihliadať na vznesenú námietku premlčania.

36. K obom vyššie uvedeným dôvodom, ktoré odvolateľka považuje za dôvody, pre ktorý by súd nemal prihliadať na vznesenú námietku premlčania, odvolací súd navyše uvádza, že predmetné dôvody nespádajú pod okolnosti, za ktorých bola námietka premlčania uplatnená, ale predstavujú okolnosti, z ktorých žalobkyňa vyvodzuje vznik uplatneného nároku predmetnou žalobou, teda ani jeden z týchto dôvodov objektívne nie je okolnosťou, ktorá by odôvodňovala odopretie práva žalovaným uplatniť premlčanie v predmetnom súdnom konaní.

37. Odvolateľka síce argumentuje tým, že márne uplynutie premlčacej doby nezavinila s odôvodnením, že aj pri všetkej obozretnosti v súvislosti so sledovaním údajov zverejnených v KN je zrejmé, že by presne nevedela, akú sumu má žalovať a presne voči komu, uvedené ale neobstojí, pretože žalobkyňa k podanej žalobe sama pripojila príslušné kúpne zmluvy, ktoré tak mala k dispozícii, ale súčasne netvrdila, že by si ich nevedela zabezpečiť skôr, keď aj zo samotnej výpovede žalobkyne podľa bodu 6. odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že kópie kúpnopredajných a nájomných zmlúv obdržala asi v novembri 2015, t.j. ešte pred podaním samotnej žaloby.

38. Okolnosťou, ktorá by odôvodňovala odopretie práva žalovaným uplatniť premlčanie v predmetnom súdnom konaní, napokon nie je ani ďalší v odvolaní uvedený dôvod, a to, že žalovaní v 2. a 3. rade úmyselne zatajili prijatie žalovanej sumy v zmysle dohody z roku 1993. Aj v prípade tohto označeného dôvodu ide výlučne o tvrdenie žalobkyne, ktoré vychádza iba z tvrdenej okolnosti existencie dohody z roku 1993.

39. Navyše súd prvej inštancie založil svoj záver o premlčaní nároku ustálením momentu začatia plynutia premlčacej doby na okamih zverejnenia údajov o vklade vlastníckeho práva v KN na základe kúpnej zmluvy týkajúcej sa predmetnej nehnuteľnosti, nie na okamih vyplatenia kúpnej ceny žalovaným, preto nebolo možné pripísať relevanciu obrane odvolateľky, ktorá sa bránila tým, že potom, čo sa dozvedela, že Národná diaľničná spoločnosť v obci F. a okolí vykupuje pozemky a vypláca kúpne ceny, pýtala sa na to žalovaného v 2. rade, avšak ten jej v tom čase povedal, že ak peniaze prídu, tak sa budú deliť v zmysle spomínanej dohody a že žalovaným, keďže to boli jej príbuzní, verila, a nemala dôvod kontrolovať každý deň údaje v KN.

40. Odvolací súd konštatuje, že žiaden z dôvodov označených odvolateľkou nespadá pod okolnosti (resp. výnimočné okolnosti), z ktorých by bolo možné vyvodiť, že žalovanými vznesená námietka premlčania je uplatnená v rozpore s dobrými mravmi.

41. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov je rozhodnutie súdu vo výroku III. vecne správne, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

42. K odvolaniam žalobkyne a žalovanej v 1. rade proti výroku o trovách konania vo vzťahu medzi týmito stranami sporu (výrok II.), odvolací súd uvádza nasledovné.

43. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

44. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

45. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom, alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v

rozhodnutí aj náležite odôvodnený. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. K aplikácii vyššie citovaného zákonného ustanovenia dochádza aj z aspektov sociálnych, kedy súd prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých strán sporu, pričom si vždy všíma aj okolnosti, ktoré viedli strany k uplatneniu nároku na súde a ich postoj v konaní. Aplikácia tohto zákonného ustanovenia prichádza do úvahy vo výnimočných prípadoch a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti.

46. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočnosť okolností. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočnosť okolností zákon bližšie nešpecifikuje. To však neznamená, že tým vytvára priestor na nekontrolovanú voľnú úvahu súdu. V zmysle dnes už ustálenej judikatúry (pozri k tomu napr. uznesenie NS SR sp. zn. 2MCdo/17/2009, sp. zn. 5Cdo/67/2020, sp. zn. 3MCdo/46/2012) nemožno § 257 považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanvej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti náhrady trov konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

47. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou v 1. rade správne vychádzal zo záveru, že žalovaná v 1. rade bola v konaní plne úspešnou stranou sporu, a preto by jej v zmysle zásady plného úspechu patrila proti žalobkyni náhrada trov konania v celom rozsahu. Správny bol tiež postup súdu, pokiaľ sa súčasne zaoberal posúdením, či v tomto prípade nenastal prípad aplikácie § 257 CSP. Jeho následný záver o tom, že v prejednávanom prípade bolo potrebné sčasti aplikovať § 257 CSP, odvolací súd považuje ale za nesprávny.

48. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na závere o tom, že čiastočnú aplikáciu odôvodňuje najmä sociálna situácia žalobkyne.

49. Odvolací súd nespochybňuje, že dôvodom pre aplikáciu § 257 CSP môžu byť majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery (ďalej aj majetkové pomery) strán sporu, najmä tej strany, ktorej sa povinnosť nahradiť trovy konania týka. Samotná okolnosť ťaživej majetkovej situácie (pomero) povinnej strany sporu môže byť dôvodom hoci aj čiastočnej aplikácie § 257 CSP, súčasne nesmie predstavovať pravidlo, ale skôr výnimku, pretože inštitút nepriznania trov konania plne úspešnej strane sporu cez § 257 CSP, resp. jeho hoci len čiastočná aplikácia, prichádza do úvahy iba vo výnimočných prípadoch.

50. Aj keď žalobkyňa v konaní tvrdila, súčasne v odvolaní preukázala, že je poberateľkou starobného dôchodku a v akej výške, tiež jej manžel, a v konaní tvrdila, že nemá žiadne úspory a okrem rodinného domu, v ktorom býva, nemá žiadnu nehnuteľnosť a ani nevlastní žiadne hnuteľné veci väčšej hodnoty, uvedené ešte nevytvára o jej ťaživej sociálnej a majetkovej situácii. Žalobkyňa až v priebehu odvolacieho konania – v podanom odvolaní doplnila svoje majetkové pomery o konkrétne výdavky a ich výšku, ktoré tvrdenia súčasne doložila konkrétnymi dokladmi, na základe čoho dôvodila, že po zaplatení všetkých mesačných výdavkov a potrieb jej a jej manželovi nezostane žiadna rezerva, ktorú časť odvolania ale odvolací súd musel vyhodnotiť ako neprípustnú odvolaciu námietku. Samotná žalobkyňa na pojednávaní, na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia vo veci samej, požadovala aplikáciu § 257 CSP, a teda nič jej nebránilo, aby už pri tomto návrhu uviedla nielen svoje príjmy, ale tiež svoje konkrétne výdavky, na ktorých založila odvolaciu námietku o ťaživých majetkových a sociálnych pomeroch, ktorých tvrdením a preukázaním sa prvýkrát zmenila až v podanom odvolaní.

51. Odhliadnuc od uvedeného odvolací súd nemohol nechať bez povšimnutia vyjadrenie žalovanej v 1. rade, v ktorom táto k majetkovým pomeroch žalobkyne o.i. uviedla, že „ak žalobkyňa poukazuje na jej sociálnu a majetkovú situáciu, účelovo ďalšie nie nepodstatné príjmy neuviedla, napriek tomu, že to vyplýva z ňou predložených dôkazov v tomto konaní a síce, príjmy z predaja nehnuteľností. Len z listinných dôkazov predložených žalobkyňou ide o sumu viac ako 9.000,- eur. Rovnako tak žalobkyňa opomenula uviesť, že okrem rodinného domu a pozemku v katastrálnom území C. (bezpodielové spoluvlastníctvo manželov), je podielovou spoluvlastníčkou minimálne nehnuteľností v katastrálnom území G. (LV č. XXX) a nehnuteľností v katastrálnom území F. (LV č. XXX), ide o informácie

verejne dostupné na www.skgeodesy.sk.“ Odvolací súd iba dopĺňa, že žalobkyňa sa k tomuto tvrdeniu nevyjadřila.

52. Na uvedenom zhodnotení podľa bodu 50. tohto rozsudku nemení nič ani prípadná majetková situácia žalovanej v 1. rade a k tomu odvolací súd navyše dodáva, že ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmiernenie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri náleží Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 neodôvodňuje ani fakt, že strana nie solventná, alebo že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok.

53. Odvolateľka v odvolaní poukazovala tiež na okolnosť, že bezprostredne pred podaním žaloby jej nemohlo byť presne známe, komu bola poukázaná žalovaná suma a presne v akej výške, a preto ako pasívne legitimovanú označila aj žalovanú v 1. rade. Predmetná okolnosť ale nie je spôsobilá byť opodstatnenou odvolacou námietkou vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP, a to ani jeho čiastočnej aplikácie, pretože žalobkyňa, navyše zastúpená od začiatku súdneho konania advokátkou, musela počítať aj s prípadným neúspechom v predmetnom súdnom konaní vo vzťahu k žalovanej v 1. rade, ktorá sa navyše od začiatku konania bránila popretím žalobou uplatneného nároku, čo do jeho základu, ale aj výšky, keď žalovaná v 1. rade popierala od začiatku nielen existenciu tvrdenej dohody z roku 1993, ale osobitne sa bránila nedostatkom pasívnej vecnej legitimácie, ktorá argumentácia žalovanej v 1. rade zostala nezmenená aj potom, čo odvolací súd zrušil prvý v poradí rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým súd žalobu zamietol.

54. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné dať za pravdu odvolateľke – žalovanej v 1. rade, ktorá mala za to, že dôvodom na nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP nemôže byť okolnosť, že žalovaná v 1. rade je v konaní zastúpená tým istým advokátom ako ostatní žalovaní, keď tento advokát vykonáva úkony v mene všetkých žalovaných, ako to učinil súd prvej inštancie. Okolnosť, či úspešná strana v spore, ktorej by prináležala podľa zásady úspechu v konaní náhrada trov konania voči neúspešnej strane sporu, nespadá pod okolnosť aplikácie § 257 CSP a odzrkadľí sa pri samotnom vyčísľovaní trov konania spočívajúcich v trovách právneho zastúpenia, pretože ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb.

55. Odvolací súd má tiež za to, že žalovaná v 1. rade vo svojom podanom odvolaní správne poukazuje na to, že rovnako tak odôvodnenie súdu prvej inštancie v odôvodnení rozsudku v bode 38., podľa ktorého zo strany pôvodných žalobkýň v 1. a v 3. rade boli žalovanej v 1. rade právoplatne priznané trovy konania, nemôže zakladať zákonný dôvod na aplikáciu § 257 CSP, a to ani časti. Odvolací súd k tomu iba dopĺňa, že ide o okolnosť, ktorá s prípadnou možnosťou aplikácie § 257 CSP nemá žiaden súvis a nepredstavuje dôvod hodný osobitného zreteľa ako predpokladu pre čo i len čiastočnú aplikáciu § 257 CSP.

56. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd posúdil odvolanie žalobkyne v časti výroku II. ako nedôvodné a súčasne odvolanie žalovanej v 1. rade v tejto časti výroku napadnutého rozsudku za dôvodné, pretože súd prvej inštancie pri rozhodovaní o trovách konania vo vzťahu medzi žalobkyňou a žalovanou v 1. rade zaťažil svoje rozhodnutie o potrebe čiastočnej aplikácie § 257 CSP nesprávnym právnym posúdením, pretože napriek neexistencii dôvodov hodných osobitného zreteľa a súčasne absenciou výnimočnosti prejednávaneho prípadu nesprávne aplikoval inštítút § 257 CSP, hoci naň neboli splnené podmienky. Tým bol naplnený žalovanou v 1. rade ako odvolateľkou odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ktorý si vyžiadala zmenu rozsudku (v spojení s jeho doplnujúcim rozsudkom) v jeho napadnutom výroku II. tak, že odvolací súd žalovanej v 1. rade priznal proti žalobkyne náhradu trov konania v plnom rozsahu.

57. Pretože žalobkyňa bola v odvolacom konaní neúspešná (vo vzťahu ku všetkým stranám sporu; vo vzťahu k žalovanej v 1. rade v súvislosti s podanými odvolaniami voči výroku II. a vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade v súvislosti s podaným odvolaním voči výroku III.), na základe čoho odvolací súd v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP priznal žalovaným v 1., 2. a 3. rade ako úspešným stranám sporu v odvolacom konaní proti neúspešnej žalobkyne náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

58. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).